



2324 Vang den 30/7/2019

## Høring endringer i rovviltforvaltningen 6/6/2019

Det er bra det blir endringer i rovviltforvaltningen. HBS vil likevel kommentere en del av forslagene som vi enten mener er bra, eller ikke kan gjennomføres da det er feil, eller kan lede til misforståelser.

### **Naturmangfoldloven § 17 annet ledd.**

§ 17 annet ledd er laget for at folk skal kunne beskytte seg selv og sine husdyr mot angrep fra ville dyr uten at de skal bli rettsforfulgt og fengslet. Det kan da ikke utformes som om det er til for å beskytte det angripende viltet, eller lett kunne misforståes i den retning. Folks alminnelige rettsforståelse må legges til grunn for utformingen av loven.

Den gamle ordlyden kunne lett tolkes slik at det i praksis var umulig å benytte muligheten uten at en hadde høy risiko for å bli straffet. HBS er enig i at lovteksten skal endres, men forarbeidene viser klart at dette egentlig er innskjerping. Det skal stilles krav om at den som eventuelt benytter nødverge skal ha utvidet kunnskap om bestand i forhold til målsetting og hvor "sårbar" noen andre anser arten å være. Tidligere rettssaker om nødverge har vist at det i praksis har vært nesten umulig å benytte denne retten uten å bli straffet. Den foreslåtte formuleringen er derfor så upresis at den ikke kan brukes slik den er foreslått. Det skal ikke være slik at en uklar lovtekst sender folk i fengsel for noe de anser legitimt og nødvendig. Forarbeidene viser klart at hensikten er at nødverge egentlig ikke skal være tillatt da den er ment tolket strengere enn straffeloven 1902 §§ 47-48. Slik det går fram av forslaget og forarbeidene, ville det vært mer klart om det sto "Nødverge kan ikke påregnes."

HBS mener derfor at denne teksten (avsnitt 1) som er mer utdypende vil hindre misforståelser med derpå følgende dyre og forvirrende rettssaker: **"Vilt kan avlives når personen anser det å være påkrevd for å fjerne en aktuell og betydelig fare for skade på person. Eieren, eller en som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt når han anser det påkrevd på grunn av et pågående eller umiddelbart forestående angrep på bufe, tamrein, gris, hund og fjørfe"** Denne formuleringen vil klargjøre hvordan loven skal oppfattes og derfor redusere kravet om dyre rettssaker om hvordan dette skal tolkes i ettertid.

**Bakgrunn:** Om en skulle havne i en nødvergesituasjon har man ikke lang tid til å vurdere eventuell rettergang i ettertid. Det kreves rask handling, og loven må gi rom for at den som havner i en slik situasjon ikke må ha juridisk embetseksamen og ha lest alle forarbeidene på forhånd. Landets innbyggere må innvilges et visst slingringsmonn når det gjelder selvforsvar også mot dyr, selv om fengsel kan ansees bedre enn død. Folk har gjerne sett loven, men nesten ingen leser forarbeidene, og disse brukes gjerne av påtalemakta i slike saker.

Den samme tvetydigheten finner vi også når det gjelder avliving av rovvilt innenfor "rovdysikkert" gjerde. I ettertid kan man jo hevde at det ikke var sikkert i og med at rovvilt kom inn. Så lenge gjerdet er godkjent, må det være nok. Vedlikehold er en annen sak.

### **Naturmangfoldloven §26 b etablering av uavhengig klagenemnd.**

HBS mener en slik nemnd vil være en fraskrivelse av politisk ansvar og det vil være svært avhengig av de personene som sitter i ei slik nemnd. Når rovvilt er så polarisert, vil kanskje noen jobbe hardt for å få personer med sitt syn inn i nemnda med de uheldige følger det kan få. KMD vil da selvsagt kunne fri seg fra noe ansvar, men samtidig vil de kunne overkjøre nemnda, og umyndiggjøre den. Nemnda vil da også være et forsinkende ledd da det først skal behandles her for senere å ankes til, KMD, så til tingretten, osv. Siden rovvilt er politikk, skal den ikke avpolitiseres ved å opprette ei nemnd til å ta støyten. Vi kan ikke støtte en avdemokratisering av forvaltningen.

*HBS mener derfor at det er klart best å beholde nåværende system som har kortere avstand til politisk avgjørelse, og at politisk ansvar beholdes. Ei nemnd vil ikke på samme måte stå ansvarlig overfor stortinget. Forslaget bør forkastes.*

*Subsidiært*, hvis ei nemnd skulle oppnevnes, må den være slik sammensatt at den har i seg upartiskhet og ellers tilstrekkelig kompetanse. Som kompetanse er flere fagområder viktige: Jus, beitebruk, rovvilt og dets natur, veterinære kunnskaper og bredt erfaringsgrunnlag. Ei slik nemnd bør da også kunne behandle anke på avgjørelser om erstatning for skade forvoldt av fredet rovvilt, og avgjørelser om skadeårsak fastsatt av SNO. Oppnemning bør være politisk, og det må være mulig å bytte ut medlemmer. Stortinget må kunne instruere nemnda.

### **Rovviltsforskriften §§ 4 og 5 antall forvaltningsregioner.**

Det er en forutsetning at rovvilt forvaltes så lokalt som mulig. Dette er også årsaken til at det ble opprettet 8 regioner for forvaltning av rovvilt. Dette gjør det mulig å fordele belastningen slik at ikke noen områder må ta hele støyten. Det er ikke tvil om at rovvilt er, og vil alltid være en belastning for de som har de nær seg. Dette i form av ekstra arbeid og tap i forbindelse med næringsutøvelse som landbruk og naturbruk. Prinsippet med lokal forvaltning vil forsvinne om regionene slås sammen i store enheter. Det vil da lett kunne bli segmentering innad slik at enkelte områder vil måtte ta uforholdsmessig stor belastning ved at noen områder vil ha yngling av alle arter mens andre slipper. Dette vil også åpne for at rovvilt nemnd legges til område der de knapt vet hva rovviltproblemer er, med medlemmer av nemnda som ikke har praktisk erfaring. Nemnd (ene) vil da lett kunne få ubalanse med følger for store områder.

HBS klarer ikke å se noen fordeler med en slik sentralisering, kun større konflikter. Konflikter er det allerede nok av i rovviltsaker. Forslaget må forkastes.

### **Rovviltsforskriften §§ 4 a og 6 Felles bestandsmål og arealdifferensiering for flere rovviltregioner.**

Det argumenteres for større rovviltsoner. Hva er det i dag som tilsier at disse er for små? De fleste sonene grenser til EU. Det blir derfor alt for snevert å se de Norske områdene isolert, de er ikke isolert. De fleste artene er i vekst, så pass mye at de er over målsettingen. Dette viser at de ikke er utrydningstruet slik noen mener. Unntaket er gaupe, men her kan man ikke skyldes på områdenes størrelse, snarere at andre årsaker som andre rovdyr gjør forholdene dårlige for gaupe.

HBS ser at dette forslaget betinger at forrige blir vedtatt. Det er ikke et argument at rovvilt bruker store områder, dette er faktisk årsaken til at vi har regioner slik de er i dag. Uten avgrensninger vil alt rovvilt spre seg til alle deler av landet, og reindrift, beiting og jakt i utmark vil bli umulig. Det er en årsak til at regionene er slik de er i dag, med de bestandsmåla vi har i dag. Det er ikke bare å flytte beitedyr, det har vi sett ved flere anledninger.

HBS mener forslaget skal forkastes.

### **Rovviltsforskriftens § 18, kommunenes adgang til å klage på vedtak om felling av rovvilt.**

Kommunene har i praksis hatt klagerett, og den bør formaliseres..

### **Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst §§ 29 og 34 - fellingsmetoder for jerv.**

Det er tvilsomt at jerv er utrydningstruet, den har vist seg svært robust, og overlevde årtier med skuddpremie. Den etablerer seg raskt, og øker raskt i antall, noe som indikerer at den ikke er truet med utryddelse. Jerv er ekstremt vanskelig å jakte da den er ganske liten og flink til å gjemme seg. Siden den eneste jakten som foregår er lisensjakt med den hensikt å begrense stammen, er det helt på sin plass å tilpasse regelverket slik at det blir mulig å tynne ut stammen ved lisensjakt slik at en unngår hiuttak som er en uønsket måte.

HBS støtter departementets forslag til endring i § 18.

For Hedmark Bonde og Småbrukarlag  
Per Lindholt (leder)  
(sign.)